Zápis z rokovania Vedeckej a umeleckej rady Divadelnej fakulty VŠMU

zo dňa 10. apríla 2026

- **Prítomní:** prof. Marcel Benčík, ArtD., Matúš Benža, MA, ArtD., prof. Peter Čanecký, doc. Miroslav Dacho, ArtD., doc. Vladislava Fekete, ArtD., prof. Ida Hledíková, PhD., doc. Barbora Krajč Zamišková, ArtD., doc. Juraj Letenay, doc. Zdenka Pašuthová, ArtD., prof. Peter Pavlac, doc. Ing. arch. Ján Ptačin, ArtD., Mgr. Anna Stránská, Mgr. Tomáš Suchánek, doc. Ján Štrbák (14)
- **Ospravedlnení:** MgA. Petr Michálek, doc. Mgr. Daniela Jobertová, Ph.D. (2)
- **Hosť rokovania:** prof. PhDr. Martin Šmatlák, rektor VŠMU

Program

1. Reakreditácia odborov habilitačného a inauguračného konania (ďalej len ako „HaIK“) na VŠMU; rozprava o koncepcii spoločného odboru

Otvorenie rokovanie

Predseda VUR DF Matúš Benža, MA, ArtD. otvoril rokovanie a skonštatoval, že VUR DF je uznášania schopná. Informoval členov a členky VUR DF o tom, že prof. Ingrid Timková požiadala o ukončenie svojho členstva vo VUR DF z osobných dôvodov. Predseda VUR DF informoval, že na najbližšie riadne zasadnutie AS DF predloží návrh na nového člena alebo členku VUR DF.

Predseda VUR DF predstavil program rokovania a privítal rektora VŠMU, prof. PhDr. Martina Šmatláka.

Keďže žiaden člen nepredniesol zmenu a doplnenie programu, pristúpilo sa k hlasovaniu o programe.

- Hlasovali: 14
- Súhlasili: 14
- Nesúhlasili: 0
- Zdržali sa: 0

Uznesenie č. 1:

Členovia VUR DF schválili predložený program zasadnutia.

Predseda VUR DF Matúš Benža, MA, ArtD. otvoril rokovanie. Za overovateľa zápisnice navrhol VUR doc. Juraja Letenaya a vyzval členov k hlasovaniu.

- Hlasovali: 14
- Súhlasili: 0
- Nesúhlasili: 0
- Zdržali sa: 0

Uznesenie č. 2:

Členovia VUR DF schválili doc. Juraja Letenaya za overovateľa zápisnice.

K bodu č. 1:

Predseda VUR uviedol, že koncepcia nového spoločného odboru HaIK vznikla až po novembrovom rokovaní VUR DF, kedy fakulty počítali s akreditáciou samostatných odborov, pričom vedenie fakulty považuje za nevhynutné takúto výraznú zmenu koncepcie opätovne prerokovať s VUR.

Predseda VUR DF Matúš Benža, MA, ArtD. Požiadal rektora VŠMU, prof. PhDr. Martina Šmatláka, aby predstavil novú koncepciu spoločného odboru habilitačného a inauguračného konania.

Rektor VŠMU zhrnul písomný materiál, ktorý členom a členkám rady sprístupnil predseda VUR DF ako súčasť pozvánky na dnešné rokovanie.

Kontext a termíny

- Platnosť súčasných oprávnení VŠMU na uskutočňovanie HaIK končí 31. augusta 2026.
- VŠMU musí v nadchádzajúcom období podať novú žiadosť o akreditáciu v súlade s platnou legislatívou.
- Aktuálne má škola akreditovaných 5 samostatných odborov (divadelné umenie, filmové umenie a multimédiá, hudobné umenie, dejiny a teória filmového umenia a multimédií, muzikológia)

Navrhované varianty riešenia

Materiál posudzuje dve možnosti postupu:

- **Alternatíva A (Samostatné odbory):** Pokračovanie v súčasnej štruktúre, prípadne s doplnením tanečného umenia. Táto možnosť je však administratívne aj finančne náročná (poplatok 6 616 € za každú žiadosť, potreba 25 špičkových výstupov za každý jeden odbor).
- **Alternatíva B (Spoločný odbor):** Akreditácia jedného spoločného odboru na úrovni celej inštitúcie s pracovným názvom „Umenie a vedy o umení“.

Výhody spoločného odboru (Alternatíva B)

- **Efektivita:** Administratívnu prípravu by centrálne zabezpečoval rektorát v súčinnosti s fakultami.
- **Udržateľnosť personálneho zabezpečenia:** VŠMU by musela garantovať len jednu päticu garantov a celkovo 25 špičkových medzinárodných výstupov za celú školu, namiesto 25 výstupov za každý odbor zvlášť.
- **Flexibilita:** Umožňuje lepšie reflektovať uchádzačov pôsobiacich vo viacerých oblastiach umenia.
- **Finančná úspora:** Úhrada len jedného akreditačného poplatku.

Kritériá a kompetencie v rámci spoločného odboru

- **Diferenciácia kritérií:** Spoločná žiadosť umožňuje zachovať špecifické umelecké a vedecké kritériá pre jednotlivé oblasti, pričom by sa zjednotili len všeobecné kritériá (napr. dĺžka praxe, počet absolventov).
- **Procesná stránka:** Agenda konaní by naďalej zostala na fakultách; tie by naďalej zostavovali komisie a zabezpečovali priebeh konaní.

- **Zmena v kompetenciách:** O udelení titulu docent by po novom rozhodovala Vedecká a umelecká rada (VUR) VŠMU na základe stanoviska VUR príslušnej fakulty. Tento postup zjednocuje proces s už existujúcou praxou pri inauguračných konaniach.

Predseda VUR DF otvoril rozpravu k návrhu. V úvode rozpravy vystúpila prof. Hledíková, ktorá sa pýtala, čo bolo impulzom k úvahe o spojenom odbore HaIK a spýtala sa či niektorá z fakúlt má problém so zabezpečujúcimi osobami. Taktiež vyjadrila obavy z centralizácie.

Rektor VŠMU uviedol, že to nebola primárna motivácia, aj keď v prípade tanečného umenia je z objektívnych dôvodov náročné vytvoriť adekvátnu personálnu maticu zabezpečujúcich osôb.

Doc. Letenay sa spýtal rektora na kompetencie VUR DF. Rektor VŠMU ubezpečil členov, že navrhovanou zmenou sa kompetencie orgánov fakúlt, ktoré schvaľujú kritériá a pravidlá HaIK, nemenia, keďže tieto vnútorné predpisy aj v súčasnosti schvaľuje VUR VŠMU na základe návrhov z jednotlivých fakúlt. K otázke kompetencií v procese konaní uviedol, že agenda jednotlivých konaní (HaIK) sa bude naďalej viesť na príslušnej fakulte. Orgány fakulty budú aj naďalej zostavovať habilitačné a inauguračné komisie, navrhovať oponentov a zabezpečovať celý priebeh konania. V dôsledku podania spoločnej žiadosti za celú inštitúciu dôjde k jedinej zmene – o udelení titulu docent bude s konečnou platnosťou rozhodovať Vedecká a umelecká rada VŠMU na základe stanoviska fakulty. Tento postup nie je v prostredí školy novinkou, ale ide o zjednotenie s procesom, ktorý sa už v súčasnosti uplatňuje pri inauguračných konaniach.

V rozprave ďalej vystúpili prof. Čanecký a predseda VUR DF. Predseda VUR DF v rámci rozpravy poukázal na praktické a procesné riziká navrhovanej zmeny. Zdôraznil, že hoci organizačné a administratívne zabezpečenie jednotlivých konaní (HaIK) – čo predstavuje najnáročnejšiu časť procesu – zostáva v kompetencii fakúlt, kľúčové rozhodovacie právomoci sa presúvajú: konečné rozhodnutie o udelení titulu docent prechádza na Vedeckú a umeleckú radu VŠMU.

Predseda VUR DF vyjadril obavu, že o kandidátovi bude rozhodovať orgán, v ktorom absolútna väčšina členov (približne dve tretiny) nepôsobí v jeho konkrétnej oblasti. Zatiaľ čo inauguranti môžu byť všeobecne známe osobnosti, pri habilitantoch hrozí nedostatok priamej znalosti ich umeleckej či vedeckej činnosti. Problémom môže byť aj očakávaná vyššia frekvencia zasadnutí VUR VŠMU, čo môže viesť k nižšej účasti členov. V takom prípade môžu o neschválení návrhu rozhodnúť len jeden či dva chýbajúce hlasy.

Dvojstupňové konanie (na úrovni fakulty a následne školy) je v prípade menovania profesorov vnímané ako adekvátne a je dlhodobou, osvedčenou súčasťou akademických procesov. V prípade nižšej vedecko-pedagogickej hodnosti (docent) sa však zavedenie druhého stupňa javí skôr ako neúmerné predĺženie celého procesu bez jednoznačných benefitov.

(Zo zasadnutia sa odpojil Mgr. Suchánek)

Prof. Pavlac v rozprave varoval pred„reputačnou strelou do vlastnej nohy“ v dôsledku zníženia počtu garantovaných špičkových výstupov. Podľa jeho názoru by prechod z pôvodných 25 výstupov za každú samostatnú oblasť HaIK na celkovo 25 za celú inštitúciu mohol pôsobiť defenzívne a viesť k výraznému zníženiu kreditu VŠMU ako kvalitne vnímanej inštitúcie. Rektor VŠMU odpovedal, že akreditačná agentúra na to nenahliada takýmto spôsobom. Predseda VUR DF uviedol, že pri hodnotení úrovne tvorivej činnosti sa v zmysle agentúrnych štandardov aplikuje holistické expertné (peer review) posudzovanie výstupov tvorivej činnosti, ktoré realizujú príslušní posudzovatelia v pracovnej skupine výkonnej rady agentúry.

Rektor VŠMU informoval, že v každom prípade treba riadne nastaviť všetky procesné záležitosti v súvislosti s habilitačnými a inauguračnými konaniami a vzájomnou komunikáciou jednotlivých orgánov.

Predseda VUR DF poďakoval rektorovi za jeho účasť a navrhol pokračovať v ďalšej diskusii.

(Zo zasadnutia sa odpojil prof. Šmatlák)

Predseda VUR DF požiadal prof. Benčíka o zhrnutie procesov reakreditácie HaIK na Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave (VŠMU). VŠVU sa tiež rozhodla pre racionalizáciu odborov HaIK na dva – jeden umelecky a druhý vedecky zameraný. Vníma však, že v prostredí VŠMU sú medzi jednotlivými druhmi umenia výraznejšie špecifiká ako v prípade výtvarného umenia, dizajnu, architektúry a reštaurovania. Taktiež, VŠVU nemá samostatné fakulty, preto oba typy konaní – habilitačné aj inauguračné prebiehajú pred tou istou vedeckou a umeleckou radou.

(Zo zasadnutia sa odpojil prof. Benčík)

V ďalšej rozprave vystúpila doc. Fekete, ktorá upozornila na stratu fakultnej autonómie pri rozhodovaní v habilitačných konaniach.

(Zo zasadnutia sa odpojila doc. Fekete)

V ďalšej rozprave vystúpili doc. Letenay, doc. Pašuthová, prof. Hledíková, prof. Čanecký a prof. Pavlac.

Prebehla krátka rozprava o predošlých skúsenostiach z habilitačných aj inauguračných konaní a tiež o skúsenostiach z iných inštitúcií. Rovnako zazneli obavy z ďalšej centralizácie kompetencií.

VUR DF sa v rozprave priklonila k preferencii koncepcie troch samostatných odborov HaIK, ktoré by boli vecne a odborne naviazané na hlavnú činnosť jednotlivých fakúlt. Tento návrh predstavuje kompromis, ktorý zachováva rozhodovaciu autonómiu fakúlt pri habilitačných konaniach a zároveň prináša významnú racionalizáciu: zníženie počtu odborov z piatich na tri, redukciu celkového počtu garantov z 25 na 15 a pokles nárokov na špičkové výstupy tvorivej činnosti zo 125 na 75. Okrem personálnej stability by tento model zabezpečil aj finančnú úsporu na poplatkoch za akreditačné konania.

Prebehla tiež rozprava o potenciálnej matici zabezpečujúcich osôb pre prípad samostatného odboru HaIK „divadelné umenie“. Predseda VUR DF v rozprave uviedol, že fakulta musí pre potreby doktorandského štúdia v odbore Umenie tak či onak udržiavať päticu medzinárodne renomovaných odborníkov, pričom navrhovaná pätica zabezpečujúcich osôb pre HaIK (prof. Polák, prof. Hledíková, prof. Pavlac, doc. Dacho a doc. Ptačin) je z hľadiska veku aj kvality obhájiteľná.

Zdôraznil, že vďaka pripravenosti docentov na inauguráciu a dostatku ďalších odborníkov s adekvátnou tvorivou činnosťou dokáže fakulta aj samostatne garantovať plnenie prísnych kritérií na špičkových garantov. Tým potvrdil odbornú pripravenosť a záujem DF na dlhodobom preukazovaní excelentnosti bez ohľadu na zvolený model akreditácie.

Predseda VUR DF uviedol, že v prípade časového vákua, ktoré nastane do momentu, kým VŠMU opätovne získa oprávnenie uskutočňovať habilitačné a inauguračné konania, je možné dvojici profesorov vo vyššom veku predĺžiť zmluvu na funkčných miestach profesorov aj po 70. roku veku (ak sú stále tvorivo činní), kým nepríde k inaugurácii mladších kolegov, príp. využiť možnosť obsadenie funkčného miesta profesora bez umelecko-pedagogického titulu pri splnení podmienok stanovených zákonom o vysokých školách a kritériami. Obe možnosti umožňuje nový zákon o vysokých školách.

Vzhľadom na pokročilý čas predseda VUR DF navrhol, aby finálne rozhodnutie členovia prijali hlasovaním per rollam a to aj z dôvodu, že viacerí členovia sa museli v druhej časti rozpravy odpojiť. Predseda VUR DF informoval prítomných členov a členky, že hlasovanie per rollam pošle v pondelok, 13. apríla. Predseda VUR DF poďakoval prítomným členom za účasť na rokovaní a za mimoriadne otvorenú a konštruktívnu diskusiu a rokovanie ukončil.

Matúš Benža MA, ArtD.

dekan DF VŠMU a predseda VUR DF

Zapísal: **Matúš Benža, MA, ArtD.**, správnosť overil: **doc. Juraj Letenay**

Zápis z hlasovania per rollam

1. Základné informácie

- Vyhlasovateľ hlasovania: **Matúš Benža MA, ArtD., dekan DF**
- Dátum vyhlásenia (odoslania návrhu): **pondelok, 13. apríla, 7:35 hod.**
- Termín na zaslanie hlasov (uzávierka): **štvrtok, 16. apríla, 16:00 hod.**
- Spôsob hlasovania: **Elektronicky (formou odpovede na e-mail)**
- Predmet hlasovania: **Schválenie dvoch uznesení k budúcemu smerovaniu odborov habilitačného a inauguračného konania (HaIK).**

2. Predmety hlasovania (Návrhy uznesení)

- **Uznesenie č. 1:** VUR DF preferuje koncepciu jedného spoločného odboru habilitačného a inauguračného konania „umenie a vedy o umení“ v podobe, ako ju prezentoval rektor VŠMU, prof. PhDr. Martin Šmatlák.
- **Uznesenie č. 2:** VUR DF preferuje koncepciu troch samostatných odborov habilitačného a inauguračného konania, ktoré by boli fakultne príslušné (zamerané na oblasť, v ktorej vykonáva fakulta svoju hlavnú činnosť – teda na príslušné umenia a vedy o nich), v súlade s rozpravou medzi členmi VUR DF.

3. Účasť a kvórum

- Počet všetkých členov VUR DF: **16**
- Počet hlasujúcich, ktorí doručili platný hlas v stanovenom termíne: **14**
- Počet hlasujúcich po termíne (neplatný hlas): **1**
- **Hlasovanie je platné.**

4. Celkové výsledky hlasovania (z platných hlasov)

Uznesenie	Súhlasím	Nesúhlasím	Zdržal sa	Výsledok
Uznesenie č. 1	0	14	0	Neschválené
Uznesenie č. 2	14	0	0	Schválené

5. Priložené stanoviská a poznámky k hlasovaniu

Stanovisko doc. Mgr. Daniely Jobertovej, Ph.D.: K svojmu hlasovaniu pripojila doc. Jobertová z dôvodu neúčasti na predchádzajúcom zasadnutí nasledovné stanovisko:

Pátečního jednání jsem se bohužel nemohla zúčastnit, nicméně přesto si dovoluji hlasovat s oporou v následujícím výčtu informací, o které se opírám:

- *jednak jsem se důkladně seznámila se všemi podklady, které nám byly zaslané;*
- *dále jsem s vědomím nemožnosti své účasti 10.4. ještě před konáním jednání položila několik otázek panu děkanovi, na jejichž základě jsme vedli poměrně konkrétní a rozsáhlou elektronickou komunikaci;*
- *rovněž jsem se seznámila s návrhem zápisu z pátečního jednání VUR, o který jsem pana děkana požádala, abych věděla, v jakém duchu se nesla diskuse;*

- *a ještě nad rámec toho jsem měla možnost více sledovat slovenskou vysokoškolskou legislativu jakožto místopředsedkyně české Rady vysokých škol, kterážto je v poměrně intenzivním spojení se slovenskou Radou vysokých škol (ostatně před 14 dny jsme měli společné zasedání zástupců obou těchto orgánů), a tudíž představu o tom, jakým způsobem jsou - či mohou být - v současné době nastaveny kompetence orgánů vysokých škol i jejich fakult snad celkem mám.*

Hlasovanie a stanovisko Mgr. Anny Stránskej:

Jej hlasovanie (Uznesenie č. 1: nesúhlasím; Uznesenie č. 2: súhlasím) bolo bohužiaľ doručené po termíne určenom predsedom rady, jej hlas sa preto nezapočítal do celkového kvóra. Pripojila však nasledovné stanovisko:

Záminka efektivity nemůže být argumentem pro oslabování identity a autonomie. Právě autonomie menších celků je jedním ze základních principů moderní demokracie – i v rámci institucí.

6. Záver

Členovia VUR DF formou hlasovania per rollam jednohlasne neschválili Uznesenie č. 1 a jednohlasne schválili Uznesenie č. 2. Tento zápis o výsledku tvorí prílohu k zápisnici z rokovania VUR DF a výsledky budú postúpené rektorovi VŠMU pre potreby ďalšieho rokovania.

V Bratislave, dňa 20. apríla 2024

Matúš Benža MA, ArtD.

dekan DF VŠMU a predseda VUR DF